

Polemika

Strukturální fondy zbídačují české obyvatelstvo

Reakce na článek Petra Macha, LN 26.3.2007

Petr Mach ve svém článku (dne 26.3.2007) poměrně ostře kritizoval výsledky studie PWC, jež byla provedena na základě objednávky Hlavního města Prahy (HMP) a obvinil její autory z neznalosti ekonomie a účelovosti samotného zpracování. Ve svém článku tvrdí, že „*Analytici PricewaterhouseCoopers udělali pár neseriózních kouzel s čísly ...[a] se vznesli do makroekonomického světa centrálního plánování, aby učinili závěr, že 70 miliard představuje ‚makroekonomickou investici‘, která zaplatí sama sebe a vynese dalších 25 miliard korun.*“ Jeho kritika bohužel pramení z naprostého nepochopení metodiky, jež se standardně používá při analýze ekonomického dopadu pořádání velkých mezinárodních akcí, mezi které letní OH (LOH) samozřejmě patří. Pomineme fakt, že samotná metodika byla v minulosti mnohokrát publikována jak v zahraničí, tak i loni v domácím odborném časopise *Politická ekonomie* (číslo 4 roku 2006), kde se s ní mohl každý odborník seznámit, a pokusíme se chyby pana Macha osvětlit všem čtenářům.

Abychom pochopili omyly, jichž se dopouští, zopakujme si základní fakta. Prvním jsou celkové náklady LOH, které jsou odhadovány na 135mld Kč. Studie PWC počítala s tím, že polovina těchto nákladů bude kryta ze soukromých zdrojů a polovina ze zdrojů veřejných. To je zaokrouhleně oněch zmiňovaných 70mld Kč, o kterých se často hovoří. Zhruba dvě třetiny této částky by byly financovány ze státního rozpočtu ČR a jedna třetina z rozpočtu HMP. Toto jsou skutečné požadavky na veřejné prostředky.

Klíčem k výpočtu přínosu LOH do české ekonomiky jsou však zdroje ze zahraničí, tedy část těch druhých přibližně 70mld Kč. Ty jsou z privátní sféry a nemají s veřejnými financemi vůbec nic společného. Jejich velkou částí jsou příjmy Organizačního výboru LOH v hodnotě 40mld Kč, z čehož největší položka jsou poplatky za TV práva v hodnotě 20mld Kč. Je nutné si uvědomit, že tyto peníze by se v české ekonomice bez pořádání LOH nikdy neobjevily. Jsou hlavním důvodem, proč může být olympiáda přínosem pro ČR.

Pro správné vyhodnocení ekonomických dopadů potřebujeme ze všech soukromých zdrojů vydělit pouze tu část, která přijde ze zahraničí a zůstane v české ekonomice. Od vnějších finančních toků do ČR se proto odečtou ty náklady LOH, jež skončí v zahraničí. A abychom měli skutečně čistý přínos ze zahraničí pro domácí ekonomiku tak zase naopak přičteme zisky ze zvýšeného cestovního ruchu díky LOH, jako jsou například výnosy ze vstupenek, útraty návštěvníků za hotely a restaurace. Po těchto úpravách nám vyjde celkem 25mld Kč, číslo vehementně kritizované panem Machem. Tato částka však tvoří tzv. primární efekt, tedy přímé navýšení HDP. K jeho výpočtu, jak jsme právě ukázali, se nepoužívá žádný multiplikátor a jedná se přímý důsledek toku prostředků ze zahraničí.

V druhém stupni odhadu dopadu LOH se pak používá tzv. input-output analýza, která rozloží primární dopad na jednotlivá odvětví. V důsledku primárního dopadu se zvýší obrat v ekonomice zhruba o 50mld Kč, čili dvojnásobek původních 25mld Kč. Jak je zřejmé z popisu, nejde ovšem o jakýsi keynesiánský multiplikátor HDP navázaný na zvýšené veřejné výdaje, jak implicitně čtenářům podsouvá pan Mach, ale o zvýšený objem transakcí v ekonomice v důsledku vnějšího stimulu.

Z uvedeného popisu je každému zřejmé, že za odhady přínosů plynoucích z vnějších zdrojů mimo ČR nejsou žádná mlžení a účetní triky. Mechanismus vzniku pozitivních dopadů je naprosto obdobný situaci, která existuje při čerpání strukturálních fondů EU – kdy vnější zdroje musí být též doplněny domácími financemi. Přitom přímý pozitivní ekonomický efekt a jednoznačný vzrůst HDP přináší pouze ta část plynoucí ze zahraničí. Podle logiky pana Macha by však měli naši politici rozhodně odmítnout veškeré čerpání financí ze strukturálních fondů EU, neboť to vede „do světa centrálního plánování“ a způsobuje zadlužení obyvatelstva pod záminkou jakéhosi „makroekonomického investování“ s „multiplikačními efekty“. Nesmyslnost této logiky je v případě evropských strukturálních fondů do očí bijící. Platí však i v případě LOH.

Lubomír Lízal
Petr Zemčík
NHÚ AV ČR